23 Ιανουαρίου 2015

Ανακύκλωση, απόβλητα και φυσικοί πόροι στην Ευρώπη: αποκαλυπτικά στοιχεία

Στις **περιβαλλοντικές, οικονομικές, κοινωνικές και προσωπικές συνέπειες** της χρήσης των πόρων κατά μη βιώσιμο τρόπο δίνει έμφαση η τελευταία φάση της εκστρατείας **«Generation Awake»** της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στόχος της εκστρατείας είναι να αντιληφθούν οι καταναλωτές τις συνέπειες που έχουν οι **καταναλωτικές τους συνήθειες** στους **φυσικούς πόρους** και να εξηγήσει ποια θα είναι τα οφέλη ενός διαφορετικού τρόπου συμπεριφοράς.

Ας δούμε όμως μερικά σημαντικά στοιχεία που αποκαλύπτουν τον τρόπο που παράγουμε και καταναλώνουμε στην Ευρώπη.

—Φυσικοί πόροι

Σήμερα υπάρχει μεγαλύτερη ζήτηση από ποτέ για φυσικούς πόρους: η παγκόσμια εξόρυξη μετάλλων και μεταλλευμάτων και η εκμετάλλευση ξυλείας, γης, εδάφους και πόσιμου νερού προβλέπεται να αυξηθεί κατά 75 % στα 25 χρόνια από το 2005 μέχρι το 2030.

Ενημέρωση της θεματικής αξιολόγησης «Η Κατάσταση και οι προοπτικές του περιβάλλοντος στην Ευρώπη 2010» (SOER 2010) (2012)

Η ΕΕ καταναλώνει πολύ περισσότερα από όσα εξάγει. Το 2010, η ΕΕ εισήγαγε πάνω

από τρεις φορές περισσότερα υλικά από αυτά που εξήγαγε (έξι φορές περισσότερα στην περίπτωση καυσίμων και μεταλλευτικών προϊόντων).

Ο ετήσιος μέσος όρος χρήσης υλικών πόρων στην ΕΕ-27 είναι περίπου 16 τόνοι κατ' άτομο.

ΕΟΠ, Η Κατάσταση και οι προοπτικές του περιβάλλοντος στην Ευρώπη 2010

Κατά μέσο όρο, ένα άτομο στη Βόρεια Αμερική καταναλώνει περίπου 90 κιλά πόρων καθημερινά, ένας Ευρωπαίος καταναλώνει περίπου 45 κιλά κάθε μέρα και κάποιος στην Αφρική, περίπου 10 κιλά την ημέρα.

Με περίπου 3 τόνους κατά κεφαλή κάθε χρόνο, η Ευρώπη είναι η ήπειρος με τις υψηλότερες καθαρές εισαγωγές πόρων.

«Υπερκατανάλωση; Πώς χρησιμοποιούμε τους φυσικούς πόρους» έκθεση της SERI, Global 2000, Φίλοι της Γης Ευρώπη, 2009

Η παγκόσμια ζήτηση για τρόφιμα, ζωοτροφές και ίνες ενδέχεται να αυξηθεί κατά 70 % μέχρι το 2050.

Έκθεση Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, 2009

—Τα απόβλητα στην Ευρώπη

Το 2010, η συνολική παραγωγή αποβλήτων από οικονομικές και οικιακές δραστηριότητες στην ΕΕ-28 ανήλθε σε **2 506 εκατομμύρια τόνους.**

Το 2010, περίπου **2 339 εκατομμύρια τόνοι** αποβλήτων υπέστησαν **επεξεργασία** στην ΕΕ-28. Αυτό περιλαμβάνει την επεξεργασία των αποβλήτων που εισήχθηκαν στην ΕΕ.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή Eurostat – Τελευταία ενημέρωση Ιούλιος 2013

Το 2012, (ΕΕ-28) **42 %** επεξεργασμένων δημοτικών αποβλήτων **ανακυκλώθηκαν ή κομποστοποιήθηκαν**, το ποσοστό δηλαδή αυξήθηκε από το 38 % το 2008.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή Eurostat – Δημοσιεύτηκε το Μάρτιο 2014

Σήμερα στην ΕΕ, το κάθε άτομο καταναλώνει 16 τόνους υλικών ετησίως, από τα οποία οι 6 τόνοι αποβάλλονται, με τα μισά από αυτά να καταλήγουν στις χωματερές.

Χάρτης Πορείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς μια Ευρώπη με Αποδοτική Χρήση Πόρων

Κατά μέσο όρο, κάθε ένα από τα 500 εκατομμύρια άτομα που ζουν στην ΕΕ απορρίπτει περίπου μισό τόνο οικιακών αποβλήτων ετησίως. Συν αυτών υπάρχουν και οι τεράστιοι όγκοι αποβλήτων που παράγονται από δραστηριότητες όπως αυτές των κατασκευαστικών βιομηχανιών (360 εκατομμύρια τόνοι) και του οικοδομικού κλάδου (900 εκατομμύρια τόνοι), ενώ η παροχή νερού και η παραγωγή ενέργειας ευθύνονται για άλλα 95 εκατομμύρια τόνους. Συνολικά, η Ευρωπαϊκή Ένωση παράγει μέχρι **3 δισεκατομμύρια τόνους αποβλήτων ετησίως.**

Φυλλάδιο της ΓΔ Περιβάλλοντος για τα Απόβλητα – Δημοσιεύτηκε το 2010

Το 2010, ένα μεγάλο μερίδιο (37 %) δημοτικών στερεών αποβλήτων (αντιπροσωπεύοντας το 10 % των συνολικών αποβλήτων που παρήγαγε η ΕΕ) εξακολουθούσε να καταλήγει στη χωματερή. Σήμερα η τάση είναι να γίνεται ανακύκλωση/κομποστοποίηση (38 %), ή αντί αυτών, αποτέφρωση με ενεργειακή ανάκτηση (21 %) για διαφορετικές ροές αποβλήτων.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος

Η Αυστρία, η Γερμανία και το Βέλγιο ανακύκλωσαν τη μεγαλύτερη αναλογία δημοτικών αποβλήτων στην Ευρώπη το 2010. Συνολικά 35 % των δημοτικών αποβλήτων ανακυκλώθηκε στην Ευρώπη το 2010, σημαντική βελτίωση από το 23 % το 2001. Αλλά πολλές χώρες θα αντιμετωπίσουν μεγάλη δυσκολία να πετύχουν τους υποχρεωτικούς στόχους της ΕΕ...

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος

Ο όγκος των περισυλλεγμένων πλαστικών μετα-καταναλωτικών αποβλήτων έφτασε τους 25,1 εκατομμύρια τόνους, αύξηση της τάξης του 2,4 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2010. Η ανάκτηση άγγιξε το 60 % το 2011 και εξακολουθεί να αυξάνεται

Πλαστικά Απόβλητα

Σύμφωνα με μια μελέτη, **η πλήρης εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα, θα εξοικονομούσε 72 δις ευρώ το χρόνο**

, θα προκαλούσε αύξηση του ετήσιου κύκλου εργασιών της ΕΕ στον τομέα της διαχείρισης και της ανακύκλωσης των αποβλήτων κατά 42 δις ευρώ και μέχρι το 2020**θα δημιουργούσε πάνω από 400 000 νέες θέσεις εργασίας**.

Έκθεση «Εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα για Πράσινη Ανάπτυξη», Νοέμβριος 2014

—Απόβλητα τροφίμων

Περίπου 90 εκατομμύρια τόνοι αποβλήτων τροφίμων παράγονται ετησίως στην Ευρώπη.

Προκαταρκτική Μελέτη της ΓΔ Περιβάλλοντος για τα Απόβλητα Τροφίμων σε όλη την ΕΕ 27 (2010)

Σχεδόν τα μισά τρόφιμα της γης απορρίπτονται. Τα στοιχεία του Ινστιτούτου Μηχανολόγων Μηχανικών (Institution of Mechanical Engineers) δείχνουν ότι μέχρι και 2 δισεκατομμύρια τόνοι τροφίμων ποτέ δεν φθάνουν στο πιάτο. Πηγή: The Guardian

—**Απόβλητα προϊόντων**

Το «e-waste» – τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (WEEE) – είναι μία από τις ταχύτερα αυξανόμενες ροές αποβλήτων στην Ευρώπη, σημειώνοντας αύξηση 3-5 % το χρόνο.

Eurostat πύλη WEEE

Μόνο το ένα τρίτο των WEEE (33 %) υφίσταται ξεχωριστή συλλογή και διαχείριση. Το υπόλοιπο (13 %) πηγαίνει στις χωματερές ή υποβάλλεται σε επεξεργασία με χαμηλά πρότυπα εντός ή εκτός της ΕΕ (54 %).

Ερωτήσεις και απαντήσεις για την αναθεωρημένη οδηγία σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (WEEE) 2008

Ο μέσος όρος της ζωής του κινητού τηλεφώνου μειώθηκε στους 18 μήνες το 2002

Διεθνές Περιοδικό προηγμένης Κατασκευαστικής Τεχνολογίας, μελέτη Οι οικονομικές επιπτώσεις της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης κινητών τηλεφώνων, δημοσίευση Μάρτιος 2010, τόμος 47

320 τόνοι χρυσού και περισσότεροι από 7.500 τόνοι ασημιού χρησιμοποιούνται πλέον ετησίως για την κατασκευή υπολογιστών, κινητών τηλεφώνων, τάμπλετ και

άλλων νέων ηλεκτρονικών και ηλεκτρικών προϊόντων παγκοσμίως.

Πρωτοβουλία StEP, άρθρο Ιουλίου 2012

Υπάρχουν περίπου τρία τέταρτα του δισεκατομμυρίου κάτοχοι κινητών τηλεφώνων στην Ευρώπη, με 125 σε κάθε 100 συνδρομητές.

Eurostat, στοιχεία 2009

—Απόβλητα χαρτιού

Η ανακύκλωση χαρτιού αυξήθηκε από 40 % το 1990 σε πάνω από 70 % το 2009. Απαιτείται 70 % λιγότερη ενέργεια για να ανακυκλωθεί το χαρτί από ό,τι για να κατασκευαστεί από παρθένες πρώτες ύλες, ενώ οι ίνες κυτταρίνης (που λαμβάνονται από το ξύλο) που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή χαρτιού μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν 4-8 φορές, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Ανακτημένου Χαρτιού

—Απόβλητα πλαστικού

Η παγκόσμια παραγωγή πλαστικών αυξήθηκε από 1,5 εκατομμύρια τόνους ετησίως το 1950 σε 288 εκατ. τόνους ετησίως το 2012, από τους οποίους τα 57 εκατ. τόνοι παράγονται μόνο στην Ευρώπη.

Πλαστικά Ευρώπη, έκθεση 2013

Σε σύγκριση με ένα σενάριο διατήρησης της υφιστάμενης κατάστασης, η επίτευξη 0 % πλαστικών αποβλήτων στις χωματερές μέχρι το 2020 θα μειώσει τα πλαστικά απόβλητα κατά 80 εκατομμύρια τόνους, ισόποσο με 1 δισεκατομμύριο βαρέλια πετρελαίου ή 70 δισεκατομμύρια ευρώ.

Πλαστικά, τα στοιχεία 2013

—Ανακύκλωση μετάλλων

Το αλουμίνιο είναι το μέταλλο που βρίσκεται σε μεγαλύτερη αφθονία στη γη, και ένα από τα πιο χρηστικά. Η παραγωγή ενός προϊόντος από απορρίμματα

αλουμινίου απαιτεί 95 % λιγότερη ενέργεια από ό,τι αν παραγόταν από παρθένες πρώτες ύλες.

Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος Αλουμινίου

—Απειλή προς τη βιοποικιλότητα

Το 80% των καλλιεργειών τροφίμων μας στηρίζεται στη λειτουργία που επιτελούν τα έντομα επικονίασης. Σε πολλές χώρες, όμως, παρατηρείται μείωση του πληθυσμού των μελισσών, γεγονός που οφείλεται σε έναν συνδυασμό παραγόντων όπως είναι η περιβαλλοντική μόλυνση, η χρήση παρασιτοκτόνων στις γεωργικές καλλιέργειες, η εξάπλωση διάφορων ασθενειών, καθώς και η αλλαγή της σύνθεσης των οικοσυστημάτων. Σε περισσότερες από τις μισές Ευρωπαϊκές χώρες, δεν υπάρχουν αρκετές μέλισσες για να επικονιάσουν τις σοδιές, σύμφωνα με νέα έρευνα. Το ΗΒ, τα Κράτη της Βαλτικής και η Φινλανδία έχουν λιγότερο από το 25 % των μελισσών που χρειάζονται για να επικονιαστούν οι σοδιές.

Ειδησεογραφικό άρθρο του BBC, Ιανουάριος 2014, βασισμένο σε ερευνητικό άρθρο

—Χρήση Νερού

Μερικές κεφαλές ντους με ισχυρή ροή χρησιμοποιούν περισσότερο νερό σε πέντε λεπτά από μια γεμάτη μπανιέρα.

Ένωση Καταναλωτών, ΗΒ

Ένα καζανάκι ταχείας εκκένωσης χρησιμοποιεί 70 % λιγότερο νερό από μια κανονική εκκένωση. (Κανονική μονή εκκένωση 13 λίτρα. Ένα καζανάκι με διπλό μπουτόν χρησιμοποιεί έξι λίτρα για πλήρη εκκένωση, ή τέσσερα λίτρα για μερική εκκένωση.)

Waterwise

Ένα οικονομικό αυτοματοποιημένο πλυντήριο αυτοκινήτων χρησιμοποιεί κατά βάση λιγότερο νερό ανά όχημα σε σύγκριση με το πλύσιμο του ίδιου αυτοκινήτου στο σπίτι.

Ειδήσεις Mother Earth, έρευνα της Ένωσης Ανήσυχων Επιστημόνων

Το σχετικό **πληροφοριακό γραφικό υλικό** από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος βρίσκεται εδώ: http://www.eea.europa.eu/media/infographics

Πηγή: .econews.gr